

Matr. nr. 23 Aalsbo by Rørup

"Skallemosehus"

Fæstebrev

Niels Pedersen

Niels Mogensen

Maren Sørensdatter

Fæstebrev 4/1 1785 +

Kans Pedersen

d. 3/2 1829

Katrine Markusdatter

d. 7/121807

Fæstebrev 24 / 5 1824 +

Kans Kansen

f. 18/12 1791 d. 8/7 1875

Karen Marie Kansdatter

f. Skallemosehus d. 10/5 1874
1797

Fæstebrev

Jens Andersen

f. Ørsbjerg 1827 d. 28/9 1883

Maren Kansen

f. Skallemosehus 1829

1/7 1884

Anders Andersen

f. 19/3 1862

Nielsine Kirstine

Rasmine Andersen

f. 25/8 1869

1785

Jeg Christian Ernst de Cederfeld Simonsen
Til Stamhuset Erholm og Søndergaard Hans
Kongelig Majestæts Kammerjunker

Tilstår og hermed vitterlig gør : at have stædt og fæst, ligesom jeg og hermed stæder og fæster Hans Pedersen Bødker af Aalbo, det ved Søndergaard Kovedgårdsmarken liggende hus Skallemosehus kaldet, som Niels Pedersen sidst beboede og afdøde, hvilket hus med tilliggende jorder, så og græsning om sommeren til en ko udi en af bemeldte marker, næst ved huset til græsning beliggende, som vedkommende årlig skal anvise ham hvor samme ko i græsning skal gå, bemeldte Hans Pedersen livstid må nyde og beholde med fæsterettighed efter loven og det på følgende konditioner. 1. At han deraf svarer og betaler uden restance i rette tider alle Kongelige påbuden som enten allerede er eller herefter påbyndes vorder, samt personel skatter af sig, hustru og de i huset værende folk og familie, så og ej alene årlig at betale i afgift til hvert års Micheli seks Rigsdaler, men ved og befordre breve og gøre nogle få dages arbejde ligesom andre Husmænd når forlanges. 2det At han istandsætter husets bygninger hvor samme noget måtte mangle, og derefter at vedligeholde samme tillige med husets hegn i forsvarlig stand og uden brøstfældighed. 3de. Og da en vej løber igennem husets gård og byggeplads, skal han bestandig have opsigt, tidlig og sildig med ledene for samme at de bliver lugt og ej åben at stå, på det ingen skade i mangel deraf skal ske på korn og græsning med videre i Søndergaard Kovedmarken, hvorfor han skal være ansvarlig i fald forsømmelse som meldt derudi sker, ligesom han og skal stå til ansvar for om han uden sit Herskabs tilladelse hugger og bemægtiger sig noget af skoven, eller lader noget ulovligt af marken ved ledet passere igennem huset og gården uden at angive sligt for Herskabet, til hvilken ende han, om rette tider og så tit og ofte han får at erindre, må ligesom af hans formand sket er, holde lås for husets led og lukkes så ingen uden hans forrevidende kommer der igennem. 4de At han efter akkord forskaffer Peder Jensen og hustru, som har kvitteret Wissenborghus, så længe de lever, fri husværelse i husets bygninger, hvoraf de skal gøre mig visse ugedage årlig i Erholms have. 5te At han i øvrigt retter og forholder sig efter hans Kongl. Majestæts allernådigste lov og forordninger, samt at være mig og mine Betjente hørig og lydlig under dette hans fæstebrevs fortabelse. Til indfæstning er mig betalt 36 Rd.

Det alt sammen til bekræftelse under min egen hånd og segl

Erholm den 4de jan. 1785

de Cederfeld Simonsen.

L. S.

Førestående som er ligelydende med det mig meddelte originale fæstebrev, lover og tilforbinder jeg mig hermed i alle måder at efterleve og opfylde. Dets til bekræftelse under min egen hånd og 2de vidnesbyrds underskrifter til vitterlighed. Skallemosehus ut supra.

Kans K. P. S. Pedersen.

Til vitterlighed herom underskriver efter begæring.

J. Brendholt. Mads Pedersen.

Begge på Søndergaard.

No. 1 C7 tinius 1794 ¼ Rd.

Da jeg under skrevne Kans Pedersen, fæster af Skallemoshuset under Stamhuset Erholm og Søndergaard henhørende. I anledning af fællesskabets ophævelse, efter min instændige begæring til mit herskab Hr. Kammerjunker de Cederfeld Simonsen, af ham er lovet at måtte erholde jord i Aalsbo Kiels høj mark efter mål og taksation, i stedet for de mig af Gårdmand Niels Pedersen i Køjgården, efter skøde af 11te december 1786, tilhørende jorder og skovlod på Taarup mark beliggende af hartkorn 3 fjk. 1½ album, mageskifte i bemeldte Aalsbo Kiels høj mark, overdrager til højbemeldte mit herskab og efterkommende ejere af Stamhuset Erholm og Søndergaard til fuld og bestandig ejendom, men endog til erkendeighed for dette mig tilladte mageskifte, hermed forbinder mig og mine arvinger, samt efterkommende ejere af merbemeldte magelagde jord, u-rykkelig og bestandig at efterleve og holde følgende poster.

1.

Overlader jeg jagten på den mig i Kiels høj marken magelagde jord for bestandig til Stamhusets nuværende og tilkommende ejere, og følgelig hvilken selv eller efterkommende ejere af berørte jord, nogensinde der må indfinde os til jagt med bøsse, folk eller løse hunde, under vedbørlig straks undgældelse efter de Kongelige anordninger.

2.

Erholder såvel nuværende som efterkommende Stamhusets ejere bestandig forkøbsret til det meldte magelagde jorder i Kiels høj mark, som aldrig må sælges til nogen fremmed når Stamhusets ejere derfor vil betale det samme, som andre og i sådan forstående skal ovenmeldte jord imod 2de lovfaste vidner på lovlig måde først tilbydes berørte Stamhusets ejere, inden den må sælges til nogen anden, men skulle noget, imod alt formodning, ske, enten af mig eller efterlevende ejere af fornævnte magelagde jorder, som strider imod denne post, skal alt køb og anden have, under hvad navn nævnes kan, anses som ugyldig, og intet gældende.

Endelig 3.

Forbinder jeg mig til, at hverken jeg, mine arvinger eller efterkommende ejere af berørte magelagde jord, nogensinde må bygge eller lade bygge noget hus på samme jord, med mindre jorden enten ved køb, magelæg eller på anden måde i tiden bliver underlagt Stamhuset, da det i så fald står herskabet frit for, enten at opbygge et hus derpå, eller og sammenlægge jorden under Skallemoshus, alt efter eget godtbeftindende. Dette alt sammen således at have indgæet med fuld fornuft og frie vilje, tilstår jeg hermed såvel med min hånd og fortrykte signette, som og med trende vidnesbyrds underskrifter, hvilket alt anførte må læses og protokolleres inden Baag og Wends Herreds ret, samt Fynbo Landsting om nødvendig vægtes, uden mig derfor nogen varsel at give.

Skallemoshus den 22de marts 1794

Kans Pedersen

L. S.

Til vitterlig efter begæring

Niels Jørgensen Møller i Skydebjerg Mølle

Nils Jochumsen Ladefoged på Erholm

#

#

At i øvrigt ingen købekontrakt eller noget andet sådant dokument om alt forommeldte, har været oprettet imellem og eller anden på vore regne. Det bliver hermed tilstået med vore hænders underskrift, som er om forlanges, med god og fast samvittighed mere end kan og vil bekræfte, og alt det bemeldte er engang for alle af værdie 2de bevindner.

Erholm og Skaldemosehus den 22de marts 1794
De Cederfeld Simonsen Hans Pedersen

No. 4 FR6 27 sk. Rbs. Sølv

Anden klasse

1824

Smellem underskrevne Hans Pedersen og Hans Hansen Begge af
Schaldemosehus i Rørup sogn er under dags dato indgået og oprettet
følgende

Afstælses og Aftægtskontrakt

1 Post

Jeg Hans Pedersen erklærer at have afstået, ligesom jeg også herved afstår og oplader til min sørgersøn Hans Hansen der er gift med min datter Karen Marie, den mig ifølge fæstebrev af 4 jan. 1785 tilkommende fæsteret til det af mig beboede fæstehus under Stamhuset Erholm og Søndergaard Schaldemosehus kaldet beliggende i Rørup sogn under Wends Herred med tilliggende af contribueret ager og engs hartkorn 2 skp. 1 fjk. 2 alb., og at jeg fremdeles overdrager bemeldte min sørgersøn til fuldkommen ejendom og fri rådighed for ham eller hans arvinger al mit ejede ind og udbo således som samme nu er og forefindes samt af hvad navn nævnes kan, alene med undtagelse af 1. Min og hustrus seng. 2. Vore tvende kister. 3. Samt tillige vore gangklæder, linnede og ulden og. 4. Det ved denne Contrakts 3die post reserverede behor, hvilke ting forbeholdes mig og min kone til ubehindret brug og afbenyttelse vor livstid.

2 Post

Som fyldestgørelse af forestående overdragelse og afståelse udreder derimod min sørgersøn Hans Hansen hans bo, eller i forventning af mit høje Kerskabs approbation, husets tilkommende beboer følgende aftægt og præstationer til mig og min kone så længe vi lever

a. Til fri og ubehindret brug al vor livstid indretter min sørgersøn når forlanges et forsvareligt og bekvemt aftægtsværelse med fornødne døre, vinduer, loft, ildsted, sengested osv. I husets øster ende. Ligeledes indretter han os i nærheden deraf en forsvarelig tørvekube, som han rumme og gemme den os erhvervede tørv og udlægges til fornøden kælplet for os 16 af 20 kvadrat alen i husets have på hvad sted jeg finder for godt engang for alle at udvise samme så længe jeg og min hustru finde tilfredse med at bo og opholde os hos vor sørgersøn, nyde vi kost, logi, varme og lys med ham og hans familie således som de selv har og nyder samme, men når vi i medhold af denne posts forrige klausul finder for godt at fordrø det ved samme reserverede værelse indrettet og deri at føre vores egen husholdning, da bliver aftægtsyderen pligtig til at yde og levere os følgende natural præstationer i gode og forsvarelige varer, samt til hvad tid vi samme måtte forlange og behøre, nemlig 1) 3 tønder rug. 2) 3 tønder bygg. 3) 4 skp. havre. 4) 1 halv otting smør. 5) 3 lis. røget flæsk. 6) ½ skp. hørfrø sået i husets tilliggende lod på hvad sted forlanges, dog hvor den er falden til sæd efter den brugelige driftsmåde. 7) 2 skp kartofler ? aftægtsgiverens egne må han selv dyrke kartofler i andet fald efter samme regel som bestemt ved forrige post.

8) Ret til at malke en af aftægtsgiverens køer hver anden dag sommer og vinter, og på den tid da samme ikke giver mælk leveres ugentlig 2 kdr. Sødsmælk såfremt disse haves i huset. Køen vælges af aftægtstageren og når den på en eller anden måde skulle forkomme vælgers selvfølgelig en ny. 9) Et får fodret og græsset vinter og sommer med de øvrige. 10) siger ti forsvarlige læs tørv som aftægtsgiveren besørger skåren, tørrede, hjemkørte og indsatte i den forommeldte kube. 11) skaffe gødning til den reserverede kálplet. 12) Kornet besørjes til og fra møllen. Øllet brygget og baget af aftægtsgiveren når forlanges og behøves. 13) Når der ved huset holdes hest reserveres mig ret til at køre eller ride 2 a 3 gange om året til nærmeste Købstad eller andetsteds dog ej længere fraliggende. Med undtagelse af tørv, fåret for omnævnte naturlige præstationer ved en af aftægtstagerne s. død

3die Post

I sygdoms og anden tilfælde under hvilke vi til aftægtsgiverens hjælp måtte trænge, går han og hans familie os med samme til hånd, og når vi beslutte at bebo det i anden post ommeldte aftægtsværelse have vi ret til at udtage af den foran overdragede indbo, hvad vi af dette måtte behøve til vores i så fald hørende egen husholdning, hvilket alt efter vor fælles død tilfalder ene og alene vor svigersøn Hans Kansen eller hans arvinger imod at han eller disse lader enhver af os begrave efter larets skik og brug.

4de Post

Sluttelig bemærkes fra min, aftægtstagerens side, at den af mig ved nærværende kontrakts 1ste post overdragne ind og udbo hviler en hæftelse af 60 Rdl. 4 m. 8 sk. sølv ifølge en under 16 jan. 1815 tinglæst ekstrakt afsluttet 7 Decbr. 1807, hvorved ??? af føde søn Peder Kansen blev tilskrevet bemeldte summa i mødreens navn, denne hæftelse overtager selvfølgelig min svigersøn, men imidlertid vil den ikke medføre noget ansvar i tiden for ham, da ekstrakten ikkuns står uudslettet i skøde og pantebogen, hvorved formedelst mangel på juridisk bevis for nysnævnte min søns død der alligevel er utvivlsomt og hvor ved jeg som eneste arving hjemfaldt beløbet 60 Rdl. 4 m. 8 sk. sølv

5 Post.

Jeg Hans Kansen erklærer herved at have indgæet og vedtaget samtlige her anførte bestemmelser hvis nøjagtige forkyndelse og efterlevelse jeg ved min underskrift tilforpligter mig og mine arvinger at efterkomme uden klage.

6 Post

Skulde der imod formodning opstå uenighed imellem os angående føderadet dets kvali. eller kvantitet da haver enhver af os at vælge sin voldgiftsmand, hvad disse til enigheds afgørelse således udvalgte bestemmer må vi da på evig tider lade os nøje med, men bliver de ej enige vælge de en tredjemand enten ved overenskomst eller ved lodkastning og den mening som denne tiltræder bliver derefter den gældende.

Således haver vi ved fælles overlæg og overenskomst indgæet og oprettet denne afståelses og aftægtskontrakt der bliver at læse ved vedkommende Herredsret efter at være til bekræftelse forsynet med vore egenhændige underskrifter i fortegnede vittigheder vidners overværelse og efter at det sluttelig er vedtaget, at originalen bliver bevaret i aftægtstagerens værg, og en med samme ligelydende genpart overleveres aftægtsyderen.

Schallemosehus i Rørup sogn d. 16 marts 1824.

Hans Pedersen

Hans Kansen

Til vittigheder

Måløe

Anders Mortensen

Ratificeret

Cederfeld de Simonsen

No. 2 FR6 54 sk. Sølv

Første klasse

1825

Underskrevne Hans Pedersen

Forhenværende husfæster nu aftægtsmand i Schallemosehus gør vitterligt at have solgt og afhændet, ligesom jeg også hermed med samtykke af vedkommende høje Herkshabers ? og velbårne hr. Kammerherrer, Stiftsbefalingsmand og Ridder af Dannebrog Cederfeld de Simonsen som Besidder af Stamhuset Erholm og Søndergaard sælger skøder og aldeles afhænder til min svigersøn Hans Kansen af fornævnte Schallemosehus og hans Arvinger den mig ifølge lovligt skøde af 11 dec. 1786 tinglæst inden Baag og Wends Herreds ret den 22 samme måned tilhørende jorder for så vidt og således som jeg selv nu til dato ejede samme, i hvilken henseende her gives følgende forklaring af ommeldte skøde, der hjemler min ejendomsret og hermed overgives køberen det pålydende hartkorn 5 skp. 2 alb. har jeg ham den retgivne pålægning desuden udviser i året 1791 bortsolgt og skødet til Kusmændene Lars Jørgensen af Kræmmerledhus og Rasmus Kansen af Rødelød hus 4 skp. 1 fjk. ½ alb. jeg beholdt følgelig tilbage ikkuns 3 fjk. 1½ alb. om de jorder endnu sammenhævede, traf jeg den 22 marts 1794 magelægsforening med daværende høje Besidder af Stamhuset Erholm og Søndergaard i overensstemmelse med hvilken jeg ved Aalbo bys udskiftning under 25 marts samme år vedtog af Kielshøj jorder efter mål og takstation ligestort areal med det mig tilhørende og på Selsted - Faarup mark beliggende, og nuværende skøde har således til genstand en jordparcel på Aalbo mark, Rørup sogn under Wends Herred, omtrent 3 siger tre tønder land stor, beliggende ved det såkaldte Kielshøj og begrænses mod øst af landevejen af landevejen mellem Assens og Bogense mod nord til Christiansfeldtsledets jorder mod syd og vest af Mathiasholmsgårdens jorder. Endelig er denne parcel matrikuleret som foran bemærket for 3 fjk. 1½ alb. ager og engs hartkorn, og da nu ommeldte min svigersøn Kusmand Hans Kansen har fyldestgjort mig for den akkorderede købesumma 100 Rdl. sedler skriver et hundrede Rigsbankdaler udi sedler og tegn, så erklærer jeg ingen videre lod del, ret eller retlighed at have til eller udi foranskrevne jordparcel som dermed fra nu af skal være Hans Kansen og arvinger udiskuterlig ejendom, den jeg agter at hjemle ham efter lov og anordninger ligesom jeg den selv ejet og besiddet harer

No. 4 FR6 27 Rbs. Sølv

Betales med 41 Sk.

1824

Hans Wilhelm Cederfeld de Simonsen
Herre til Stamhuset Erholm og Søndergaard
Kammerherre Stiftsbefalingsmand over Fyn og
Langeland, Amtmand over Odense Rugård, Assens
og Hindsøgaard Amter, samt Ridder af Dannebrog

Gjør vitterligt at have stædt og fæst ligesom jeg også herved stæder og fæster til Hans Kansen af Aalbo, det Stamhuset Erholm og Søndergaard tilhørende hus Schallemosehus kaldet, som er beliggende i Rørup sogn under Wends Herred og af dets hidtil værende fæster Hans Pedersen ved lovlig aftrædelses og aftægtskontrakt af 6 marts d. a.

tinglæst den 15 sammes er afstået til Hans Hansen som har ægtet forrige fæsters datter, hvilket hus med dets rette tilliggende af matrikuleret ager og engs hartkorn 2 skp. 1 fjk. 2 alb. og 1 $\frac{3}{4}$ td. land udlagt af Søndergaardens hovedgårdstoft og ikke ansat til fraskilt hartkorn, bemeldte Hans Hansen må nyde og beholde sin livstid med fæsterrettighed efter lovgivningen på følgende akkorderede vilkår.

1. At han af huser og dets hartkorn svarer, udreder og til rette forfaldstid betaler uden restance alle Kongelige skatter Kommuneafgifter og onera som nu er eller herefter påbudene vorder, hvorunder tillige forstås personelle skatter af fæsteren selv hans familie eller anden i huset sig opholdende folk.
2. Sålænge forige fæster Hans Pedersen eller dennes hustru til hvem Hans Hansen efter forud dikterede aftægtskontrakt og dette fæstebrevs 4 post svarer aftægt, yder han i årlig landgilde 6 rd. 2 m. 8 sk. sølv og et par dages arbejde, men fra den dag af de bemeldte tvende aftægtstager ved døden er afgangens svarer og udreder han til hvert års Mortensdag præcise 3 siger tre Rigsbankdaler sølv, og forretter årlig for mig eller efterkommende Besidder af Stamhuset 26 ugedage om sommeren og 10 dage tilhvilken tid og hvilket arbejde påfordres, alt på egen kost og uden godtgørelse.
3. De ved husets bygninger som følge vedhæftet synstingsvidne er fæsteren overleverede den 18 marts sidst liden, befindende ubetydelige mangler, skal fæsteren istandsætte og derefter bestandig vedligeholde huset i forsvarlig stand, så bliver han pligtig til for egen regning at lade samtlige ovenmeldte bygninger forsikre i Landets Almindelige Brandkasse samt at anskaffe og forsvarlig vedligeholde de anordnede brandredskaber. Af assurancesummen svarer, udreder og betaler fæsteren i rette forfaldstider alle de såvel ordinære som ekstraordinære brandkontingenter der nu er eller i fremtiden påbudne vorder.
4. Den imellem fæsteren og hans Svigerfader under 6 marts d. a. oprettede Afståelse og Aftægtskontrakt skal han nøjagtig efterkomme, opfylde og efterleve.
5. Husets tilliggende jorde skal han og fremdeles dyrke, drive og gøde den forsvarlig og besår dem med med kløverfrø efterhånden som de udlægges til hvile. Det huset tilhørende hegn beplanter han med levende gærder hvor sådanne måtte mangle og holder dem stedse i forsvarlig stand, thi med sine naboer må han holde tilbørlig hegn og led..
6. Fæsteren forretter vejarbejde og onesning hvor samme kan pålægges huset, yder sin Sognepræst, skole og fattigvæsen og andre vedkommende hvad dem efter anordningerne tilkommer. Fremdeles går han på klappejagt og befordre breve efter tilsigelse og uden betaling ligesom Godssets øvrige husmænd
7. Indsiddet eller Indsiddersker må fæsteren ikke indtage i huset uden Herskabets vidende og vilje
8. Fæsteren skal tidlig og sildig have fornøden opsyn med at ledet imellem Søndergaardde såkaldte Skaldemosemark og hans gård og byggeplads hvorigennem kørevej går bestandig holdes lukket

Mangler en side

Par 1863 lørdagen den 11 April blev læst

Stempel til 2 Rd 64 sk

Gavebrev

Undertegnede Kuskæster Kans Hansen af Skalleosehus i Rørup sogn, der ifølge skøde af 28 April 1825 tinglæst 29 August 1825, var ejer af jordlodden matr. nr. 23 af Aalsbo i Rørup sogn under Wedellsborg birk af Kartkorn 2 skp. 2 alb. gl. skat 72 sk. tilstår herved og ritterliggør, at da der aldrig er givet loyformeligt affkald for den fædrene og mødrende arv som i sin tid vilde kunne tilfalde mine børn Kans Hansen og Maren Cathrine Hansdatter, er min datter Maren Hansen, gift med Jens Andersen, og deres livsarvinger nu ægte og rette arvinger efter mig og min hustru Karen Marie Hansdatter.

Som følge heraf er bemeldte Jens Andersen og hustru Maren Hansen berettigede til uden videre at tiltræde som arv og eje bemeldte jordlod imod at svare til min gæld på samme, og for at sikker dem i denne deres retlighed har jeg besluttet straks at sætte dem i besiddelse af forbemeldte jordlod, hvis ejerskab jeg med dette mit gædebrev straks fraskriver mig enhver som helst ret til at disponere over ejendommen, der således fra nu af ikke er underkastet nogen andres dispositioneret end anmeldte min datter Maren Hansens og hendes mand Jens Andersens dispositioneret selvfølgelig med de indskrænkninger som bestemmelserne i mit skøde medfølger.

Med hensyn til brugen af stpl. papir bemærkes det at denne gave kan anlås til en værdi af 400 Rd.

Dette til stadfæstelse med mit navns underskrift

Ved nærværelse på Kjerlingbjerg den 7 April 1863

Kans Hansen

Til ritterlighed

A. Pedersen J. Keilmann

Læst inden Wedellsborg birkeret d. 11 April 1863 og protokolleret i nr. 4 folio 626 med bemærkning at matr. nr. 23 i Aalsbo er forhæftet for gæld 100 Rd. skødet påhviler heraf tillige ????????